

Fruit Logistica 2024 – globalni čvor inovacija u sektoru voća i povrća

Автор(и): Растителна заштита
Дата: 18.02.2024 Број: 2/2024

Vodeća svetska sajamska manifestacija Fruit Logistica, koja početkom februara (7–9. februar 2024) u Berlinu uvek okuplja predstavnike sektora voća i povrća, ostvarila je još jedno rekordno izdanje. Potpuno u skladu sa ovogodišnjim motom „Srce globalne trgovine svežim proizvodima“, izložba je obezbedila 26 izložbenih hala u kojima je 2.770 izlagača iz 94 zemlje predstavilo trendove u ovom sektoru. Od razvoja novih sorti povrća i voća i njihove prerade u kvalitetnu hranu, do njihove uspešne prodaje, uključujući i razvoj logistike, koja je deo celokupnog procesa od proizvodnje do krajnjeg potrošača i stvaranja novih namirnica i tržišta.

Ovogodišnji berlinski forum beleži porast broja italijanskih i španskih izlagača, a Kina je rezervisala gotovo tri puta više prostora nego prošle godine i više nego pre pandemije.

I interesovanje sa Bliskog istoka i Severne Afrike bilo je izraženo.

„Industrija trgovine voćem i povrćem suočava se sa višestrukim izazovima i povećanim troškovima koji ugrožavaju njen profit. U ovakvim vremenima, kompanijama je potrebno više partnera nego u prošlosti. I zato dolaze na međunarodni sajam“, rekao je Kai Mangelberger, direktor FRUIT LOGISTICA-e, na otvaranju.

Bugarsko učešće na FRUIT LOGISTICA 2024 ponudilo je trgovinskim posetiocima iz celog sveta koji su došli u Berlin priliku da vide tehnološke inovacije u proizvodnji u zaštićenom prostoru.

Na nacionalnom kolektivnom štandu predstavili su se proizvođači iz „EkoFrut K i K“ EOOD, „Deiv-2007“ EOOD, poljoprivrednica Petya Nanovska, „Geosemselect“ OOD, „Amitsa“ OOD i drugi. Bugarsko učešće organizovala je Bugarska asocijacija proizvođača u zaštićenom prostoru (BAPOP), uz podršku Ministarstva poljoprivrede i hrane i Državnog fonda „Poljoprivreda“.

Bugarski proizvođači fokusirali su se na rešenja za zaštićeni prostor, koja su bila jedna od ključnih tema ovogodišnje izložbe. Predstavili su svoja dostignuća u primeni savremene opreme i tehnologija za kontrolu temperature i svetlosti, oprašivanje biljaka, automatizovane sisteme za berbu i skladištenje, koji stvaraju optimalne uslove za gajenje i održivu ponudu zdravih i visokokvalitetnih proizvoda na tržištu.

Globalni centar za inovacije

Sajam u Berlinu izgradio je svoj imidž kao centar inovacija u sektoru voća i povrća bogatim programom predavanja, intervjuja i diskusija.

Prvi put ove godine kreirana je nova diskusiona pozornica „Farming Forward“, gde su održani raznovrsni sastanci sa međunarodnim i renomiranim partnerima kao što su CEA Alliance i Univerzitet i istraživački centar Wageningen na teme „Pametna poljoprivreda“, „Napredna tehnologija za zaštićeni prostor“ i „Poljoprivreda u kontrolisanom okruženju“ (CEA).

Nagrada za inovacije FRUIT LOGISTICA (FLIA) dodeljena je po osamnaesti put 2024. godine.

Od svog osnivanja, berlinska nagrada afirmisala se kao najprestižnija nagrada za inovacije u međunarodnoj industriji svežih proizvoda, od razvoja proizvoda za svežu potrošnju do njihovog uspešnog plasmana u maloprodajne lance.

Pored FLIA nagrada, ove godine je prvi put dodeljena i FLIA Technology Award za izuzetne inovacije u oblasti tehnologije.

Koncept povrća iz Španije – prvo mesto na FLIA dodeli nagrada

Zucchiolo je povrće koje označava početak nove kategorije proizvoda na evropskom tržištu. Odlikuje se svestranošću i pogodno je kako za direktnu potrošnju tako i za pripremu različitih jela. Zucchiolo je ovalnog oblika i težine pri berbi od oko 250 g.

„Zucchiolo je novi koncept povrća. Potiče od tipičnog južnoameričkog krastavca, koji je ukrštanac tikvice i krastavca, otuda i brend ime koje smo mu dali, a sastoji se od italijanskih reči zucchini i cetriolo“, objasnio je Alfredo Sánchez-Jimeno, menadžer za marketing i razvoj proizvoda u Beyond Seeds Biotech Group.

Tokom proteklih pet godina, tim iz Beyond Seeds i Poljoprivredno-hortikulturnog istraživačkog instituta Ifapa uspeo je da prilagodi novo povrće proizvodnji u zaštićenom prostoru. Biljka je hibrid između sorte krastavca tipične za Južnu Ameriku i tikvice. Zapravo, to je alternativa za proizvođače koji gaje obe vrste povrća. Ima kratak vegetacioni ciklus i već su razvijene sorte kako za jesenje–zimsku tako i za prolećnu proizvodnju. Prinosi su prilično visoki, oko 9–11 t/ha, sa gustinom sadnje od oko 8.500 biljaka po hektaru. Pored prilagođavanja

gajenju u zaštićenom prostoru, naučnici su razvili trobojnu paletu sorti – tamno zelene, svetlo zelene i žute tikvice.

U oblasti tehnologija, prvo mesto dodeljeno je sistemu biološke kontrole štitastog moljca.

Mirical – optimalna kontrola štitastog moljca revolucionarnim sistemom za oslobađanje biološkog agensa

Promena pakovanja proizvoda sa plastične boce na posebno dizajnirane trake od valovitog kartona, koje formiraju prirodno stanište za predatorsku stenicu *Macrolophus pygmaeus*, stvorila je veoma efikasan i održiv sistem oslobađanja koji je mnogo lakši za korišćenje. Kartonske trake su u potpunosti kompostabilne, što rezultira sa 99% manje plastike.

Mirical trake se lako distribuiraju i kače se na stablo potpuno razvijene biljke. Pored uštede rada i preciznijeg doziranja, trake se sada mogu lako locirati u svrhu praćenja.

Macrolophus pygmaeus je predatorska stenica rasprostranjena na Mediteranu, gde je sposobna da preživi zimu. Predatorska stenica je prirodni neprijatelj stakleničkog štitastog moljca (*Trialeurodes vaporariorum*), duvanskog štitastog moljca (*Bemisia tabaci*), jaja i larvi paradajzovog moljca минера (*Tuta absoluta*) i drugih moljaca. Takođe se hrani i običnim paukom (*Tetranychus urticae*), vašima i larvama muva минера (*Liriomyza* spp.).

Trendovi u sektoru povrća

Poslednjih godina, učešće Holandije na FRUIT LOGISTICA u Berlinu ostavilo je jak utisak, ne samo u razvoju novih sorti povrća i voća, već i u stvaranju drugačijeg pristupa hrani i otvaranju novih tržišta.

Ključni fokus kod sorti paradajza prikazanih na ovogodišnjoj izložbi bila je borba protiv virusnih bolesti, koje su poslednjih godina imale jak uticaj na prinos i ponudu.

ToBRFV pripada grupi tobamovirusa i blisko je srodan sa virusom mozaika duvana (TMV) i virusom mozaika paradajza (ToMV). Njegovi glavni domaćini su paradajz i paprika. ToBRFV je sposoban da prevaziđe otpornost na tobamo kod paradajza (Tm2², Tm1). To znači da su sve sorte paradajza oplemenjene pre 2022. godine osetljive na virus.

ToBRFV je prvi put prijavljen u Jordanu i Izraelu 2014. godine. Od tada je virus detektovan u Sjedinjenim Državama, Meksiku, Kini i nekoliko zemalja u Evropi i na Bliskom istoku. Od 1. novembra 2019. godine, ToBRFV ima karantinski status u EU.

Za nauku je jasno da je jedini izlaz iz teško ugroženih useva paradajza poslednjih godina razvoj novih otpornih sorti. Velike kompanije za oplemenjivanje i proizvodnju semena povrća kao što su Rijk Zwaan i Syngenta uspešno su preuzele ovaj zadatak.

Paradajzi označeni Rugose Defense od Rijk Zwaan, koji su bili glavna atrakcija na sajmu u Berlinu, su sorte paradajza sa visokom otpornošću na virus braon rugoznosti ploda paradajza (ToBRFV).

Sorte su opsežno testirane pre puštanja na tržište. Mnogi partneri Rijk Zwaan-a već su prešli sa probnog na komercijalno gajenje. Prilikom odabira Rugose Defense sorti, pažnja se posvećuje ne samo visokoj otpornosti, već i svim drugim karakteristikama gajenja i nakon berbe.

Virus rugoznosti pogađa sve paradajze, ali posebno određene tržišne segmente, kao što su mali ovalni paradajzi za grickanje. Zato je Syngenta lansirala na tržište četiri nove sorte baby-plum paradajza: Adorelle, Emyelle, Sycibelle i Crystelle, sa genetskom otpornošću, koje nude visok potencijal prinosa i održavaju kvalitet i ukus koje proizvođači i potrošači očekuju. Pogodne su za proizvodnju u zaštićenom prostoru.

Novi virus ToLCNDV (Tomato Leaf Curl New Delhi Virus) uzrokuje gubitak prinosa u usevima tikava do 90%,